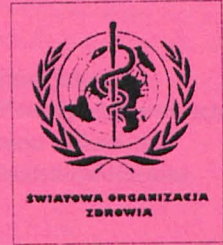

Kuratorium Oświaty Białą Podlaska

BIULETYN

INFORMACYJNY

NR 5 / 97

**Wychowanie zdrowotne
Zakres i formy żywienia uczniów**

Białą Podlaska, 7 kwietnia 1997 r.

Biała Podlaska, 1997.04.07

**Dyrekcje
i Rady Pedagogiczne Szkół
Podstawowych i Ponadpodstawowych
oraz placówek opieki całkowitej
w województwie białskopodlaskim**

Szanowni Państwo

Zdrowotność naszego społeczeństwa pogarsza się w ostatnich kilku latach. Dla przeciwdziałania temu konieczne jest uświadomienie w jaki sposób możemy skutecznie chronić nasze zdrowie. Pilnie potrzebne są działania w sferze edukacyjnej, propagandowej, legislacyjnej i ekonomicznej, zmierzające do stworzenia wszechstronnych warunków dla zachowania zdrowia. Aby działania promujące zdrowie miały szansę na sukces, musi w Polsce powstać grupa lub środowisko ludzi różnych profesji, którzy poświęcą temu swój czas i wysiłek.

Wśród czynników, które wpływają na zdrowie człowieka wyróżnia się cztery grupy:

- styl życia (50- 60 % wpływu na zdrowie)
- środowisko fizyczne oraz społeczne życia i pracy (ok. 20 %)
- czynniki genetyczne (ok. 20 %)
- służba zdrowia, która może rozwiązać tylko 10- 15 % problemów zdrowotnych społeczeństwa.

Niestety obecny stan świadomości polskiego społeczeństwa nie pozwala liczyć na rychłą poprawę jego zdrowia. Brak jest bowiem zrozumienia, iż najważniejszą drogą do poprawy stanu zdrowotnego jest zmiana stylu życia.

Aktualne wyniki badań młodzieży w wieku 15- 17 lat wskazują na wiele niedostatków w zakresie zachowań zdrowotnych, np.

- niską aktywność ruchową (30- 35 % młodzieży),
- palenie tytoniu z różną częstotliwością (30- 47 % chłopców, 20- 47 % dziewcząt),
- picie alkoholu (w stanie upojenia alkoholowego 2 razy i więcej było: 30- 64 % chłopców i 17- 43 % dziewcząt),
- niedostateczne spożycie warzyw (65 %), ciemnego pieczywa (60 %), owoców (20 %); niespożywanie I śniadania (11- 30 %), posiłku w szkole (22- 28 %),

- niedostatki higieny jamy ustnej (30- 50 %).
- przedwczesną aktywność seksualną (stosunek płciowy przed 15 rokiem życia miało: 24- 30 % chłopców i 10- 17 % dziewcząt).

We wrześniu 1996 r. jako program rządowy został przyjęty "Narodowy Program Zdrowia na lata 1996- 2005". Celem strategicznym tego programu jest poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności. Jeden z celów operacyjnych brzmi następująco:

"6. Zwiększenie skuteczności edukacji zdrowotnej społeczeństwa oraz działań w zakresie promocji zdrowia."

Wśród zadań realizacji tego celu jest tworzenie sieci "Szkoł Promujących Zdrowie".

Promocję zdrowia należy rozumieć jako połączenie wychowania zdrowotnego i wielu innych działań, które służą stworzeniu warunków ochrony i poprawy zdrowia wszystkich osób, które w tej szkole się znajdują.

Promowanie zdrowia dzieci i młodzieży w wieku szkolnym przyczyni się w znacznym stopniu do wykształcenia odpowiednich postaw, które pozwolą na podejmowanie właściwych ze względów zdrowotnych zachowań.

Zdajemy sobie w pełni sprawę, że stawiamy przed szkołami trudne, a jednocześnie bardzo ambitne zadanie, które poruszy serce i umysły nauczycieli odważnych, niespokojnych i spragnionych "innosci", którzy pragną zmienić niedostatki naszego szkolnictwa rozpoczynając przede wszystkim od pracy nad sobą i swoim środowiskiem.

Mamy nadzieję, że wielu nauczycieli i dyrektorów szkół naszego województwa jest przekonanych o słuszności idei Szkoł Promujących Zdrowie i mimo istniejących trudności podejmie zadanie budowania nowego typu szkoły.

Kuratorium Oświaty wspólnie z Lekarzem Wojewódzkim, Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, Pielęgniarką Wojewódzką, Pełnomocnikiem Wojewody Białkopodlaskiego ds. wdrażania Narodowego Programu Zdrowia, Wojewódzkim Zespołem Ekonomiczno- Organizacyjnym Służby Zdrowia, Wojewódzką Przychodnią Matki i Dziecka, Wojewódzką Przychodnią Stomatologiczną, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną nr 1 oraz Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym podejmuje inicjatywę tworzenia w naszym województwie "Szkoł Promujących Zdrowie".

Zainteresowane szkoły otrzymają:

- broszurę nt. "Jak tworzymy szkołę promującą zdrowie".
- członkowie wojewódzkiego zespołu koordynującego akcję zlożą wizytę w zainteresowanych szkołach w celu przybliżenia założeń projektu.
- pionierzy służby zdrowia i edukacji zorganizują dla liderów lub całych zespołów szkolnych warsztaty oraz seminaria z zakresu podstaw promocji zdrowia.

Jednocześnie Wojewódzki Zespół ds. Szkół Promujących Zdrowie stawia zainteresowanym szkołom następujące warunki decydujące o włączeniu szkoły do sieci szkół promujących zdrowie:

- dobrowolne uczestnictwo w projekcie
- 60 % Rady Pedagogicznej zadeklaruje chęć realizacji projektu w szkole.

Koleżanki i koledzy

Wyrazamy nadzieje, że nasze starania zyskają aprobatę Dyrekcji i Rad Pedagogicznych szkół, które doceniają wagę problemu.

Zgłoszenia należy składać na adres:

Wojewódzki Zespół Ekonomiczno- Organizacyjny Szusby Zdrowia
ul. Warszawska 15, 21- 500 Biała Podlaska
z dopiskiem na kopercie "Szkoly Promujace Zdrowie"

w terminie do dnia 30 maja 1997 roku (wstępne deklaracje)
i w terminie do dnia 31 sierpnia 1997 r. (deklaracje ostateczne)

Dla szkół zainteresowanych realizacją idei "Szkół Promujących Zdrowie" zostanie zorganizowane spotkanie informacyjno- instruktażowe, które ułatwi podjęcie ostatecznych decyzji.

Blizszych informacji na ten temat udzielac będzie:

w Kuratorium Oświaty
Starszy Wizytator Kuratorium Oświaty Emilia Popławska
tel. 343- 70- 30 w. 534
Piotr Dragan- Pełnomocnik Wojewody Białkopodlaskiego
ds. wdrażania Narodowego Programu Zdrowia
tel. 343- 67- 39 w. 26

Z powazaniem

KURATORIUM OŚWIATY

dr Joanna Marchel

DRODZY PANSTWO

Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej, Oddział Terenowy w Białej Podlaskiej jest stowarzyszeniem osób, którym bardzo zależy na szerzeniu wśród mieszkańców naszego województwa szeroko pojętej Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

Ten główny cel swojej działalności Towarzystwo zamierza osiągnąć poprzez:

- jednoczenie i wymianę doświadczeń osób i instytucji wyrażających chęć współpracy z Towarzystwem
- wspieranie inicjatyw społecznych mających na celu ochronę zdrowia
- prowadzenie edukacji prozdrowotnej i ekologicznej społeczeństwa
- nawiązywanie współpracy ze wszystkimi osobami, instytucjami i organizacjami, które zadania są zbieżne z celami Towarzystwa

Towarzystwo ma charakter społeczny i swoją działalność opiera na społecznej pracy swoich członków i współpracowników.

Usobę wyrażającą chęć wstąpienia do Towarzystwa powinna cechować aktywność i chęć działania, otwarte osobowość oraz pomysł i koncepcje do głównych zadań Towarzystwa.

Członkowie mogą realizować na bazie Towarzystwa swoje indywidualne projekty, jak również brać udział w realizacji różnych programów edukacyjnych, które zamierza realizować Towarzystwo. Członkowie będą mieli również pierwszeństwo uczestnictwa w szkoleniu i innych tego typu inicjatywach mających na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych związanych z Promocją Zdrowia.

W imieniu członków Towarzystwa zapraszam do współpracy.

Konrad Kadzikowski

Przewodniczący

tel.

Szczegółowe informacje o działalności Towarzystwa udzielają: 022 01 00

Cele i środki działania Towarzystwa wynikają z realizacji zadań NPE, którego wszyscy jesteśmy realizatorami. Dlatego widzimy potrzebę upowszechnienia działalności Towarzystwa w placówkach oświatowych naszego województwa oraz zainteresowanie tą formą działalności przede wszystkim szkolnych koordynatorów d/s wychowania zdrowotnego, nauczycieli biologii, ochrony środowiska, pedagogów, wychowawców oraz innych osób pracujących w oświacie.-

KURATORIUM OŚWIATY
w Białej Podlaskiej
ul. Brzeska 41
21-500 Biała Podlaska

KURATORIUM OŚWIATY
dr Joanna Mętal

WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO EPIDEMIOLOGICZNA OŚWIATA ZDROWOTNA PROMOCJA ZDROWIA POLSKIE TOWARZYSTWO OŚWIATY ZDROWOTNEJ

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia jest obecnie jedną z bardzo ważnych dziedzin zdrowia publicznego. Zainteresowanie tą dyscypliną wiedzy dynamicznie rośnie wśród naukowców i praktyków na całym świecie. Współpraca jednych i drugich owocuje rozwojem metodyk pracy i modeli planowania.

Działalność oświatowo-zdrowotna, powinna być ukierunkowana na:

- zmianę zachowań
- rozwiązywanie problemów zdrowotnych
- opieranie działalności na społeczności lokalnej
- dążeniu do zmian jakościowych
- współpracę międzysektorową
- współpracę struktur lokalnych i samorządowych

WSSE Oświata Zdrowotna i PTOZ Oddział Terenowy w Białej Podlaskiej wychodząc na przeciw współczesnym metodom pracy i potrzebom środowiska proponuje szereg szkoleń warsztatowych dotyczących następujących zagadnień:

- asertywności
- profilaktyki uzależnień (nikotynizm, alkoholizm, narkomania)
- profilaktyki HIV/AIDS
- zasad komunikacji
- przeciwdziałania przemocy
- wychowania seksualnego

Wszystkie szkolenia wzbogacone są materiałami poglądowymi, edukacyjnymi, filmami wideo. Formy pracy dostosowane są do grupy wiekowej i zawodowej. Szkolenia prowadzą psycholodzy i pedagodzy oraz fachowi pracownicy służby zdrowia. Ponadto posiadamy szeroki wachlarz tematyczny materiałów oświatowych (filmy wideo, biblioteczka metodyczna) oraz całą niezbędną oprawę techniczną.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do współpracy.

**POLSKIE TOWARZYSTWO
OŚWIATY ZDROWOTNEJ
ODDZIAŁ TERENOWY
W BIAŁEJ PODLASKIEJ
tel. 343-61-85 w 18**

**WOJEWÓDZKA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
SEKCJA OŚWIATY ZDROWOTNEJ
W BIAŁEJ PODLASKIEJ
tel. 343-61-85**

Zainteresowane szkoły i placówki zachęcamy do współpracy i prosimy o kontakt telefoniczny j.w.-

KURATOR OŚWIATY

dr Joanna Marchel

Ponadto informujemy, że w ostatnim okresie zostały wykonane m.in.następujące zadania dotyczące wychowania zdrowotnego:

- W Kuratorium Oświaty odbyła się narada wewnętrzna z udziałem pracowników Służby Zdrowia, Inspekcji Sanitarnej, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 i WOM nt.: "Współdziałanie w sprawach zdrowia".

W toku narady podjęta została decyzja o powołaniu Wojewódzkiego Zespołu d/s Promocji Zdrowia w następującym składzie:

1. Grzywacz Bogumiła - Instruktor Woj.d/s Medycyny Szkolnej
2. Gulińska Elżbieta - Kierownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej WSSE
3. Chról Jadwiga - Doradca Metodyczny - Edukator d/s Szkół Promujących Zdrowie
4. Juszczyk Teresa - WSSE
5. Kuźmicka Ewa - Kierownik Wojewódzkiej Przychodni Matki i Dziecka
6. Michalczyk Anna - Doradca Metodyczny d/s wychowania
7. Pytka Zofia - Kierownik Wojewódzkiej Przychodni Stomatologicznej
8. Trocewicz Zofia - Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1

Członkowie zespołu zostali zapoznani z organizacją pracy i funkcjonowaniem Szkoły Projektowej "Sz.P.Z" w Staninie woj.siedleckie.

Pracą zespołu koordynuje - Emilia Popławska - st.wizytator Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej.

- Z udziałem Wiesława Sokoluka, Janusza Zimka i Ks.Pawła Rowika została zorganizowana konferencja nt.:"Profilaktyka HIV/AIDS w placówkach oświatowych".

Ogółem w konferencji uczestniczyło ponad 300 osób - pracowników oświaty i służby zdrowia /16-17.10.1995r./;

- 26 osób /doradcy metodyczni, nauczyciele i wychowawcy/ uczestniczyło w warsztatach zorganizowanych przez WSSE nt.:"Aktywizujące formy przekazywania wiedzy na temat wychowania zdrowotnego" /27,28.08.1996r./,

- zostały ogłoszone i rozstrzygnięte następujące konkursy:

- konkurs literacki "Co byś zrobił, gdybyś został Prezydentem miasta Białej Podlaskiej, aby zrealizować hasło: Zdrowe Miasto - Lepsze Życie".

Ogółem wpłynęło 14 prac, w tym: ZSZ Nr 2 Biała P. - 11 prac
- ZSZ Nr 3 Biała P. - 1 praca
- Bursa Szkolna Biała Podlaska - 1 praca
- Bursa Szkolna Łosice - 1 praca

Wyniki konkursu:

- I miejsce - Alicja Zientkiewicz
Bursa Szkolna Łosice
 - II miejsce - Przemysław Matusiak
ZSZ Nr 2 Biała Podlaska
 - III miejsce - Tomasz Danielewicz
Bursa Szkolna Biała Podlaska
- Olimpiada "Wiedzy o AIDS". Do szczebla wojewódzkiego zostało zakwalifikowanych 10 osób, w tym: LO Komarówka Podl./3 osoby/, I LO Biała Podl./2 osoby/, IV LO /1 osoba/, LO Parczew/1 osoba/, LO Wisznice /1 osoba/, ZSR Jabłoń /1 osoba/, ZS Łosice/1 osoba/

W y n i k i :

- I miejsce - Robert Lipka
Liceum Ogólnokształcące Komarówka Podlaska
- II miejsce - Agnieszka Żelisko
IV Liceum Ogólnokształcące Biała Podlaska
- III miejsce - Joanna Kowalczyk
Liceum Ogólnokształcące Komarówka Podlaska

- G R A T U L U J E M Y -

- z udziałem pracowników Służby Zdrowia i Inspekcji Sanitarnej problemy wychowania zdrowotnego były omawiane na naradach:
 - dyrektorów przedszkoli - 6-7.02.1996r.,
 - dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych, kierowników internatów - 26.03.1996r.,
 - kierowników świetlic - 27.03.1996r.,
 - dyrektorów szkół podstawowych - 10.09.1996r.
- 7 pedagogów/IV LO Biała P., ZSZ Nr 3 Biała P., Dom Dziecka Białka, ZPO Międzyrzec P., Poradnia PP Terespol i Łosice/ w dniach 4-6.11.96r. brało udział w warsztatach nt. "Profilaktyka HIV/AIDS-organizator MEN

- w br.szkolnym /do grudnia 96r./ w 51 szkołach podstawowych /kl.VI/ został zrealizowany program edukacyjny "Czas przemian". Bardzo interesujące informacje z realizacji w/w programu otrzymaliśmy ze szkół: Szkoła Podst.Nr 2 Biała Podlaska, Nr 1,2,3 Międzyrzec Podlaski, Czemierniki, Komarówka Podlaska, Milanów, Ulan, Wołyń, Nr 1,2 Radzyń Podlaski - d z i ę k u j e m y ;
- także w br.szkolnym szkoły podstawowe i ponadpodstawowe dokonały bardzo szczegółowej analizy realizacji zarządzenia MEN Nr 26 z dnia 18.08.1993r. w sprawie szkolnego programu nauczania obejmującego m.in. "Wiedzę o życiu seksualnym człowieka, odpowiedzialnego rodzicielstwa, wartościach rodziny...."
Na szczególne wyróżnienie zasługują przede wszystkim informacje ze szkół: LO Milanów i LO Komarówka oraz ZSR Leśna Podlaska, ZSZ Nr 1 Biała Podlaska, Szk.P.Nr 2 M-c P., Drelów, Komarówka P., Krzewica i Misie gmina Międzyrzec Podlaski, Platerów, Piszczac, Rokitno, Rossosz, Sarnaki, Wołyń, Ulan, Domaszewnica gm.Ulan.
Natomiast aktualnie są w toku realizacji:
 - program edukacyjny "Czas przemian" kl.V,
 - program edukacyjny "Radosny Uśmiech, radosna przyszłość" - /kl.II, III szkół podstawowych/,
 - zajęcia fakultatywne nt.: "Higiena wieku dojrzewania, czyli jak dbać o skórę",
 - Ogólnopolski Konkurs plastyczny "Pomaluj Życie na Novo",
 - "Zaburzenia koncentracji, nadpobudliwość - to uleczalne choroby cywilizacji" - opracowanie na ten temat otrzymały szkoły ponadpodstawowe i placówki opiekuńczo-wychowawcze /po 1 egz./ oraz szkoły podstawowe /1 egz./ na gminę ze wskazaniem omówienia problemu na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

D z i ę k u j e m y za zaangażowanie i realizację wymienionych problemów, prosimy o życzliwość i pomoc w toku realizacji kolejnych zadań w zakresie wychowania zdrowotnego.-

KURATOR OŚWIATY
dr Joanna Marchel

Zakres i formy żywienia uczniów.

Szkoły podstawowe

Województwo białkopodlaskie liczy

309,6 tys. mieszkańców.

W zasięgu naszego województwa są:

4 miasta

2 miasto-gminy

34 gmin.

Wykaz
Szkół Podstawowych i Szkół Filialnych
na terenie województwa białkopodlaskiego

Ogółem we wszystkich miastach, miastach-gminach i gminach funkcjonuje **200 szkół podstawowych**.

Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 czerwca 1992r. /Dz.Urz. Nr 4/92, poz.18 &24.1,2 " szkoła , a w szczególności szkoła podstawowa powinna zapewnić uczniom możliwość i higieniczne warunki spożycia conajmniej jednego ciepłego posiłku w stołówce szkolnej".

A jak ten problem jest realizowany w placówkach oświatowych w naszym województwie?

Odpowiedzi na to pytanie można udzielić dokonując szczegółowej analizy informacji uzyskanych ze Szkół Podstawowych / wg stanu na dzień 20.10.1996r./ wg następującego wzoru:

**Zasięg i formy żywienia w szkołach podstawowych
w roku szkolnym 1996/97**
(dane na 20.10 1997r.)

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Miasto Biła Podlaska										
Nr 1	465	154	0	0	0	154	44	20		
Nr 2	1,416	0	575	0	0	575	31	107		
Nr 3	1,568	0	229	0	0	229	73	47		
Nr 4	830	0	117	15	0	132	71	11		
Nr 5	1,312	0	252	0	0	252	58	49		
Nr 6						nie prowadzi				
Nr 7	176	0	76	0	0	76	6	24		
Nr 8						brak informacji				
Nr 9	1,880	0	23	0	34	57	0	0		
I Społ. Szkoła Podstawowa						brak informacji				
Miasto Międzyrzec Podlaski										
Nr 1	1,056	0	209	0	0	209	67	7		
Nr 2	755	0	187	0	0	187	88	12		
Nr 3	1,072	0	371	0	0	371	82	30		
Miasto Radzyń Podlaski										
Nr 1	1,127	0	191	0	300bezpł	491	60	17		
Nr 2	1,350	0	216	0	0	216	48	16		
Nr 3 Filałna	239	0	84	0	0	84	11	0		

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Miasto Terespol										
Nr 1	828	0	57	40	0	97	24	0		
Nr 2	brak informacji									
Miasto-Gmina Losice										
Nr 2	675	160	0	0	0	160	46	16		
Niemojki	199	0	0	38	chętni	38	38	0		
Nr 1 Chotycze Czuchleby Biernaty	brak informacji									
Miasto-Gmina Parczew										
Nr 1	1,138	0	288	0	0	288	84	29		
Nr 3	1,060	0	315	0	0	315	80	16		
Jasionka	48	0	0	48	0	48	0	0		
Przewłoka	138	0	0	34	117	117	0	0		
Tyśmienica Koczergi Laski	brak informacji									
Gmina Biała Podlaska										
Sworyń	237	77	0	76	25	178	26	0		
Woskrzenice	149	0	0	75	0	75	14	3		

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Cicibór Duży Terebela Dokudów Grabanów Hrud Czosnówka Sitnik Rakowiska Sławacinek Porosiutki Styrzyniec Woroniec Janówka Wolka Plebańska Jażwiny Ortel Książęcy						brak informacji				
Gmina Czemierniki										
Czemierniki	503	0	244	56	mleko	300	89	19		
Niewęgłosz Stoczek						brak informacji				
Gmina Dębowa Kłoda										
Dębowa Kłoda Stępków Chmielów Plebania Wola Kodeniec Uhm	668	45	0	50		481	576	83	0	

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Drelów Kwasówka Pereszczówka Dołha Szachy Łózki Szóstka Witoroż Zerocin	911	0	0	387	163	550	286	0		
Gmina Hanna										
Hanna Dańce Dołhobrody Holeszów Zaświatycze	470	192	0	122	125bezpł	439	77	10		
Gmina Huszlew										
Huszlew Żurawłówka Dziadkowskie Krzywośnity Makarówka Mostów	brak informacji									
Gmina Jabłoń										
Dawidy	brak informacji									
Jabłoń Gęś Kołano Paszenki	637	377	0	122	187	591	166	29		

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Gmina Janów Podlaski										
Janów Podlaski	663	0	97		36Pawłów	133	24	11		
Werchliś Bubel Pawłów Nowy Blonie	brak informacji									
Gmina Kodeń										
Kodeń	437	120	103	85	0	308	120	14		
Zabłocie	86	74	0	0	0	74	46	6		
Dobratycze Kostomłoty Kopytów	brak informacji									
Gmina Komarówka Podlaska										
Komarówka Podlaska Derewiczna Przegaliny Brzozowy Kąt Kolembrody Walinna Zelizna	867	0	167	0	346	513	68	11		
Gmina Konstancyń										
Konstancyń	508	162	0	0	0	162	41	8		
Komarńo	121	0	0	121	0	121	0	4		
Jakówki	brak informacji									

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Gmina Kąkolewnica										
Kąkolewnica Kąkolewnica Półd. Brzozowica Duża Olszewnica Polskowola Turów Zakowola	1,444	0	181	123	317	921	257	14		
Gmina Leśna Podlaska										
Leśna Podlaska Bordziłówka Nosów Droblin Ossówka Witulina	609	0	0	0	60	60	60	0		
Gmina Łomazy										
Łomazy	354	263	0	0	56	319	31	14		
Studzianka Burwin Dubów Huszcza Kopytnik Koszoły Kozły Korcówka	brak informacji									

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Gmina Międzyrzec Podlaski										
Halasy	1 334	0	0	385	725	1 110	410	0		
Jelńca										
Kozuszki										
Krzewica										
Krzymoszyce										
Manie										
Misie										
Rogoźnica										
Rudniki										
Rzeczycza										
Bereza										
Sirzakły										
Tłuściec										
Tuliłów										
Gmina Milanów										
Milanów	649	167	0	21	276	464	108	0		
Cichostów										
Kopina										
Kostrzy										
Radcze										
Rudno										
Gmina Olszanka										
Olszanka	440	86	0	152	187	425	73	16		
Hadynów				+sklepik						
Próchenki										
Lepki Stare										
Szydłowska										brak informacji

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Gmina Piszczac										
Połoski	115	0	0	0	115	115	0	0		
Piszczac	453	160	50				42	6		
Dobrynka	130			34	26	60	34			
Chotyłów Kościeniewice Zahorw		brak informacji								
Gmina Platerów										
Platerów Mężenin Czuchów Lipno Górki Rusków	778	279	0	0	259	538	124	10		
Gmina Podedwórze										
Podedwórze Grabówka	286	175	0	0	38	213	25	13		
Gmina Radzyń Podlaski										
Biała	186	0	0	15	150	150	15	0		
Brzostówiec	109	0	0	21	109bezpł	109	0	0		
Główne Kostunin	47	0	0	0	47	0	0	0		
Ustrzesz	52	0	0	13+sklep	52	52	13	0		
Zabików	142	0	0	19	"0" herbata	19	19	0		
Paszki Duże	112	0	0	0	"0" herbata	0	0	0		

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Białka Siedlanów Zbulitów Branica Radzyńska Ustrzesz Zabiele	brak informacji									
Gmina Rokitno										
Rokitno Cieleśnica Klonownica Duża Olszyn Michałki	480	98	0	80	0	178	31	17		
Gmina Rossosz										
Rossosz	257	133	0	0	50	183	25	3		
Romaszki	brak informacji									
Gmina Sarnaki										
Sarnaki Binduga Hołowezyce Nowe Litewniki Serpelice Horoszki	681	218	0	0	193	411	37	19		

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Gmina Siemień										
Siemień Tulniki Wólka Siemieńska Julipol Miłków Amelin Gródek Jeziorko	760	673	0	0	0	673	0	0		
Gmina Sławatycze										
Krzywówka	brak informacji									
Sławatycze Jableczna Nowosiółki	325	255	0	53	0	308	286	4		
Gmina Sosnówka										
Sosnówka Lipinki Motwica Romanów Rozwadówka Zeszczynka	437	0	0	83	0	83	83	0		
Gmina Stara Kornica										
Kornica Wólka Nosowska Czeberaki Kobylany Koszelówka Szpaki Stare	brak informacji									

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Gmina Terespol										
Kobylany	174	0	140	0	0	140	28	4		
Neple	123	0	75	0	0	75	24	2		
Gmina Tuczn										
Tuczna	260	154	0	0	0	154	85	2		
Mazanówka Dąbrowica Duża Międzyzles	brak informacji									
Gmina Ulan Majorat										
Ulan Domaszewnica Kępki Paskudy Sobołe Zakrzew	986	206	0	101	376 105bezpł	691	172	12		
Gmina Wisznice										
Wisznice Dolholiska Dubica Horodyszcze Polubicze Rowiny	886	0	191	56	476	667	99	19		
Gmina Wołyń										
Wołyń	418	228	0	0	0	228	53	10		

Szkoła Podstawowa	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
		obiady I daniowe	obiady II daniowe	śniadania	napój gorący					
Bezwola Lisowółka Ossowa Ostrówki Suchowola	brak informacji									
Gmina Zalesie										
Zalesie Berezówka Dobryń Duży Kijowiec Wólka Dobryńska	631	0	0	82	143	149	103	0		
Ogółem	37,247	4,456	4,438	2,507	5,574	16,611	4,188	681		

Pełną informację dotyczącą organizacji żywienia przesłały 4 miasta, 2 miasto-gminy, 31 gmin i 155 szkół podstawowych.

Z dwóch gmin Huszlew i Stara Kornica brak jakichkolwiek informacji /obowiązywał termin odpowiedzi do dnia 30.10.1996r./.

Ogółem z żywienia w szkołach podstawowych korzysta 16.821 uczniów co stanowi 45,16 % ogółu uczniów.

Wtym:

- obiady 1 daniowe
spożywa 4456 uczniów
co stanowi 26,49 % ogółu żywionych,

- obiady 2 daniowe
spożywa 4438 uczniów
co stanowi 26,38% ogółu żywionych,

- śniadania
spożywa 2469 uczniów
co stanowi 14,68% ogółu żywionych,

- napój gorący
spożywa 5576 uczniów
co stanowi 33,15 % ogółu żywionych.

Niewątpliwie największą wojewódzką stołówką oświatową jest stołówka szkolna przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Białej Podlaskiej, z posiłków korzysta 575 uczniów, oraz 107 nauczycieli i pracowników, a koszt produkcji tych posiłków jest najniższy w województwie i wynosi 0,35 zł.

Natomiast wyróżniający zakres żywienia uczniów w formie posiłków obiadowych odnotować należy w następujących szkołach:

Zabłocie	gm. Kodeń	86%
Kobylany	gm. Terespol	80%
Łomazy	gm. Łomazy	74%

Różnorodność form żywienia/obiady, śniadania, napoje/ wyróżniają natomiast takie placówki jak:

Gm. Olszanka	96,5%
Gm. Sławatycze	94,7%
Gm. Hanna	93,4%
Gm. Jabłoń	92,7%
Szkoła Podstawowa Łomazy	90,1%
Gm. Siemień	88,5%
Gm. Wisznice	75,2%
SP Swory Gm. Biała Podlaska	75,1%
Gm. Podedwórze	74,4%
Gm. Milanów	71,7%
Szkoła Podstawowa Rossosz	71,2%
Szkoła Podstawowa Kodeń	70,4%

Z powodu braku zaplecza produkcyjnego tylko napoje oraz śniadania szkolne udostępnione są uczniom w następujących szkołach:

Gm. Dębowa Kłoda	86,2%
Gm. Międzyrzec Podlaski	83,2%

Uczniowie, których rodziny są w trudnej sytuacji finansowej korzystają z ulg lub są zwolnieni z odpłatności za posiłki szkolne.

Ogółem z tej formy odpłatności korzysta
4188 uczniów,
co stanowi 24,90 % ogółu żywionych.

Koszty tych posiłków pokrywają Ośrodki Pomocy Społecznej i Rady Rodziców np. w:

Szkole Podstawowej w Zabłociu gm. Kodeń
53,49% uczniów korzysta z ulg w odpłatności za żywienie,

Gm Sławatycze/bez SP w Krzywówice/
88,00% uczniów korzysta z ulg w odpłatności za żywienie,

Odpłatność za posiłki szkolne została ustalona następująco:

śniadania

od 0,25zł.(Zalesie) do 0,6zł.(Terespol Nr 1)

obiady I daniowe

od 0,4zł.(Milanów) do 1zł (Dębowa Kłoda)

obiady II daniowe

od 1 zł. (Janów Podl.) do 1,6zł (Terespol)

Koszt produkcji jednego posiłku

został obliczony następująco:

od **0,35 zł** Szkoła Podstawowa Nr 2 w Białej Podlaskiej -
do **2,19 zł** Szkoła Podstawowa w Olszance.

Natomiast

ryczałt na koszty administracyjno-rzeczowe
(koszty produkcji) ustalony przez dyrektorów szkół wynosi
od **10% do 100 % kosztów produkcji.**

W uzupełnieniu należy podkreślić fakt, że bardzo wyczerpujące, a przede wszystkim poprawne merytorycznie informacje opracowały i przesyłały następujące szkoły i gminy:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Białej Podlaskiej
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Białej Podlaskiej
- Szkoła Podstawowa Nr 3 w Międzyrzecu Podlaskim
- Szkoła Podstawowa w Czemiernikach
- Szkoła Podstawowa w Łomazach
- gmina Drelów
- gmina Milanów

Jednak znaczna część tych informacji nie spełniała naszych oczekiwań z następujących powodów:

- informacje opracowane z pominięciem wzorów,
- nie wszystkie rubryki wypełnione,
- informacje bez pisma przewodniego, brak numeru pisma, daty, podpisu dyrektora,
- jednak najczęściej występującą nieprawidłowością było brak wyliczenia kosztów produkcji oraz ustalenia ryczałtu na koszty administracyjno-rzeczowe.

Szkoły ponadpodstawowe i placówki opieki całkowitej.

Ogółem w województwie białskopodlaskim funkcjonuje 27 szkół ponadpodstawowych, w tym:

- 12 LO
- 15 ZS
- oraz 5 placówek opieki całkowitej i 2 bursy szkolne.

Młodzież szkół ponadpodstawowych ma zapewnioną możliwość spożywania posiłków sporządzanych w 23 stołówkach, które funkcjonują w internatach (12), bursach (2), samodzielnych stołówkach (9) oraz w punktach żywienia zlokalizowanych w szkołach.

Cztery szkoły ponadpodstawowe w naszym województwie nie posiadają stołówek: I LO Biała Podlaska, LO Międzyrzec Podlaski, ZSZ Nr 3 w Białej Podlaskiej, ZSZ Łosice. W tym uczniowie I LO i ZSZ Nr 3 w Białej Podlaskiej korzystają z żywienia w Bursie Szkolnej w Białej Podlaskiej.

Natomiast uczniowie SZS w Łosicach mają zapewnioną możliwość korzystania z całodziennego żywienia w Bursie Szkolnej w Łosicach.

Zasięg i formy żywienia w szkołach ponadpodstawowych i placówkach opieki całkowitej w roku szkolnym 1996/97.

(dane na dzień 20.10.1997r.)

Nazwa szkoły	Siedziba	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów żywnościowych	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
			całodzienne	obiady	śniadania sklepik	napój gorący					
Zespół Szkół Ogólnokształcących ILO	Biała Podlaska	956	0	0	sklepik	200 bezpłatnie	200	0	0		
II LO im E. Plater	Biała Podlaska	950	0	165	0	0	165	0	35		
III LO	Biała Podlaska	186	nie prowadzi								
IV LO	Biała Podlaska	647	0	87	0	mleko bezpłatnie	87	3 obiady	17		
LO	Komarówka Podl.	320	45	42	0	320 bezpłatnie	320	0	8		
ZS Nr I LO	Łosice	632	0	138	0	0	138	40	13		
LO	Międzyrzec Podl.	549	nie prowadzi								
LO	Milanów	406	60	62	60	406	406	0	11		
LO	Parczew	426	69	30	0	0	99	0	18		
LO	Radzyń Podl.	700	0	176	0	0	176	4	35		
Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr I LO	Terespol	640	0	60	0	0	60	17	0		
LO	Wisznice	288	20	104	20	0	144	0	24		
ZSZ Nr 1	Biała Podlaska	1.182	101	21	punkt gastronomiczny	mleko bezpłatnie	122	12	3		

Nazwa szkoły	Siedziba	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów żywnych	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
			całodzienne	obiady	śniadania sklepik	napój gorący					
ZSZ Nr 2	Biała Podlaska	1,604	0	77	punkt sprzedaży kanapek i napoi	0	77	9	37		
ZSZ Nr 3	Biała Podlaska	904	0	0	100	0	100	0	0		
Zespół Szkół	Janów Podlaski	760	54	23	0	0	77	0	10		
ZSZ	Łosice		nie prowadzi żadnej formy								
ZSZ Nr 1	Międzyrzec Podl	1,054	105	112	bufet 250	60	527	5	12		
Zespół Szkół Ekonomicznych	Międzyrzec Podl	1,047	147	48	0	0	195	0	23		
ZSZ	Parczew	810	71	18	0	0	89	7	28		
ZSZ	Radzyn Podlaski	1,233	55	81	mała gastronomia i 25 śniadań	0	161	29	43		
ZS	Zalutyn	258	35	0	203	0	238	223	7		
SOSW	Czemierniki	47	47	0	0	0	47	0	10		
SOSW	Łosice	103	94	5	0	0	99	97	14		
Państwowy Dom Dziecka	Białka	25	25	0	0	0	25	10	3		
Zespół Placówek Opiekuńczych	Międzyrzec Podlaski	64	64	0	0	0	64	0	5		
Bursa Szkolna	Biała Podlaska	223	97	103	0	0	200	32	6		
Bursa Szkolna	Łosice	116	116	8	0	0	124	30	50		

Nazwa szkoły	Siedziba	Liczba uczniów	Formy i zasięg żywienia				Razem uczniów żywnych	Ulgi w odpłatności	Nauczyciele korzystający z żywienia	Koszt produkcji	Ryczałt ustalony przez dyrektora placówki
			cało-dzienne	obiady	śniadania sklepik	napój gorący					
Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych	Biała Podlaska	0	0	0	0	0	0	0			
ZSR	Jabłoń	422	234	6	0	0	240	0	10		
ZSR	Leśna Podlaska	491	198	2	0	0	200	0	25		
ZSR	Łosice	756	0	30	0	0	30	30	27		
RAZEM		6,649	1,288	413	203	60	2,239	463	263		

1. Ogółem z **wyżywienia** /z wyłączeniem niektórych punktów sprzedaży/ korzysta **2239** uczniów szkół ponadpodstawowych i placówek opieki całkowitej, co stanowi 33,67% ogółu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Z **całodziennego żywienia** korzysta **1288** wychowanków, co stanowi 19,37% ogółu żywionych dzieci i młodzieży w województwie.

Posiłki obiadowe spożywa **413** uczniów co stanowi 6,21 % ogółu żywionych.

Na podkreślenie zasługuje funkcjonowanie w szkołach punktów żywienia-sprzedaży, które umożliwiają **spożywanie napojów gorących**, a w nielicznych placówkach np. **bezpłatnie**:

- I LO Biała Podlaska
- IV LO Biała Podlaska
- LO Komarówka Podlaska
- ZSZ Nr 1 Biała Podlaska
- ZS Zalutyń

2. **Koszt posiłków** ustalony został następująco:
- całodzienne żywienie od 3,10 zł(LO Wisznice) - do 5,00 (ZS Janów Podlaski),
 - obiady II daniowe od 1,40 zł (ZSZ Radzyń Podlaski) - do 2,30 zł (ZS Janów Podlaski),
 - obiady I daniowe od 1,00 zł (ZS Łosice),
 - zupy 0,70 zł (ZSZ Nr 2 Biała Podlaska).
3. Z **posiłków ulgowych oraz bezpłatnych** korzysta ogółem **463** uczniów, co stanowi 6,96 % ogółu żywionych, w tym:
- <u>obiady</u>	114 uczniów
- <u>napoje/mleko/</u>	520 uczniów
- <u>II śniadanie</u>	203 uczniów
4. **Koszt produkcji całodziennego wyżywienia** w stołówkach oświatowych wynosi:
- od 0,62 zł w ZSZ w Radzyniu Podlaskim,
 - 1,81 zł w LO w Komarówce Podlaskiej
 - do 2,00 zł w Bursie Szkolnej w Białej Podlaskiej.

5. **Ryczałt na koszty produkcji** ustalony został przez dyrektorów szkół i placówek, wynosi:
- obiady 0,20 zł IV LO w Białej Podlaskiej,
ZS Łosice, do 0,80zł II LO w Białej Podlaskiej,
 - całodzienne żywienie -
od 0,30 zł w LO w Parczewie,
ZSZ Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim,
do 1,00 zł w Bursie Szkolnej w Białej Podlaskiej,
ZSE w Międzyrzecu Podlaskim.
6. Z przykrością należy odnotować, że wiele placówek (12) nie przesłało danych dotyczących kosztów produkcji i ryczałtu na koszty administracyjno - rzeczowe, lub dokonało tych obliczeń nieprawidłowo.

Mimo systematycznej, planowej pracy instruktażowo-szkoleniowej Kuratorium Oświaty i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w zakresie planowania i organizacji żywienia, jakości posiłków szkolnych ciągle jeszcze nie zapewnia w pełni realizacji obowiązujących norm żywienia.

Opinię taką potwierdzają wyniki oceny jakości żywienia przeprowadzone przez Stację Sanitarno - Epidemiologiczną (dane za 1996r.).

OCENA TEORETYCZNA:

Na szczególne wyróżnienie zasługuje jakość żywienia w internatach: LO w Parczewie oraz w LO w Wisznicach. Po dokonaniu zamiany produktów między grupami w tych placówkach wszystkie grupy produktów realizowane są od 95% - 110% - **gratulujemy**.

Pozytywnie zostało ocenione żywienie w następujących placówkach:

- Bursa Szkolna Łosice
- ZSZ Nr 1 Międzyrzec Podlaski
- ZSZ Parczew
- ZSZ Radzyń Podlaski
- ZSZ Nr 1 Biała Podlaska

W pozostałych szkołach ponadpodstawowych i placówkach opieki całonocnej jakość żywienia jest poprawna.

Na taką ocenę składa się przede wszystkim prawidłowy udział kalorii z białek od 11% - 14% oraz udział kalorii z tłuszczu 29% - 34%. Są to wielkości zgodne z Zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Socjalnej z 24.06.1974r. poz.69

Natomiast udział poszczególnych grup produktów w racji pokarmowej (realizacja norm wyżywienia) wymaga ciągle jeszcze doskonalenia w toku planowania żywienia.

OCENA LABORATORYJNA

Laboratoryjne badanie posiłków było przeprowadzone tylko w 4 placówkach. Ocenę pozytywną otrzymał tylko internat przy LO w Parczewie.

W pozostałych placówkach posiłki zostały zakwestionowane, z uwagi na niedopuszczalne zanizanie ilości tłuszczu w porcjowanych posiłkach w stosunku do ilości wydanych produktów z magazynu - od 39,89% - 53,76% (dopuszczalna rozpiętość $\pm 25\%$)

Organizacja pracy stołówek oświatowych w naszym województwie była w ostatnim okresie przedmiotem kontroli: MEN, NIK, PIH, WSSE i Kuratorium Oświaty.

W toku tych kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak wymaganych zapisów w statucie szkół i placówek n.t. żywienia uczniów i wychowanków;
- nie jest opracowana i przestrzegana wewnętrzna instrukcja obiegu dokumentacji w stołówkach oświatowych;
- zakresy czynności pracowników stołówek opracowane chaotycznie, nie zawierają ważnych zadań wynikających np. z treści wewnętrznej instrukcji obiegu dokumentacji finansowo - księgowej;
- ustalona jest zbyt niska stawka żywieniowa - niepozwalająca na pełną realizację obowiązujących norm żywienia;
- jakość posiłków szkolnych jest nadal niezgodna z normami wyżywienia (protokoły SSE);
- produkcja kulinarna prowadzona jest z pominięciem obowiązujących recept gastronomicznych;
- jadłospisy są podawane do wiadomości konsumentów z pominięciem kosztu posiłków oraz wagi porcji potraw;
- urządzenia pomiarowe (wagi, odważniki) bez aktualnych świadectw ich legalizacji;
- nie są prawidłowo pobierane i przechowywane próby pokarmowe;
- nie zawsze są przekazywane środki finansowe za żywienie pracowników stołówek zatrudnionych przy sporządzaniu posiłków;
- w pracowniczych książeczkach zdrowia brak jest wymaganych wyników badań;
- są przypadki braku przeszkolenia pracowników stołówek w zakresie minimum sanitarnego;
- w magazynach stwierdzono artykuły przeterminowane;
- budzi zastrzeżenia stan higieniczno - sanitarny pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych, brak oznakowania stanowisk roboczych, nie jest zachowana segregacja artykułów, brak tablic informacyjnych oraz instrukcji obsługi maszyn i urządzeń).

W związku z powyższym Kuratorium Oświaty prosi o dokonanie bardzo rzetelnej analizy przedstawionych nieprawidłowości, a także zwrócenie uwagi na realizację występujących problemów oraz skuteczne ich wyeliminowanie.

Informację z przeprowadzonej analizy oraz podjęte działania w zakresie doskonalenia funkcjonowania stołówek oświatowych należy przesłać do Kuratorium Oświaty oraz do wiadomości WSSE w terminie do 30 kwietnia b.r.

KURATORIUM OŚWIATY
dy Joanna Myszchel

